

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarium reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

§. 17. De Amissione gratiæ, & statu peccati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

rent discrimen boni & mali, quod antea per solam contemplationem didicerant. Ita Bellarminus c. 17. cum SS. PP. Contra tamen hoc dogma Josephus Judæus, & Ophitæ hæretici docent, eam arborem sic appellatam fuisse, eò quòd vicia habuerit ingenium acuendi, & prudentiam augendi.

§. XVII.

De amissione gratiæ & Statu peccati.

I. De hac materia sequentia dogmata tradit Catholica fides. Primum est, peccata quædam ex natura sua, nullâ habitâ ratione ad prædestinationem vel reprobationem, aut ad statum renatorum vel non renatorum, esse mortalia, quædam venialia, & prioribus quidem indignum reddi hominem amicitiæ Dei, & mortis æternæ reum; posterioribus autem tantum paternæ castigationis reum constitui; sic enim colligitur tum ex S. Scriptura Matt. 5. dicente: *Qui irascitur Fratri suo, reus erit iudicio; qui dixerit racha, reus erit concilio: qui dixerit, fatuo, reus erit gehenna ignis:* tum ex traditione Ecclesiæ & SS. Patrum: tum quia peccata venialia ex natura sua non ponunt in homine aversionem à Deo, ob quam solam æternæ mortis reus constituitur; & per se notum est, inter amicos illa peccata, quæ leviora sunt, amicitiæ non dissolvere, sed facillè condonari. Huic dogmatis contraria in primis est hæresis Pelagii & Joviniani docentium omnia peccata mortalia esse. Deinde Wiclefi & Calviniani, qui peccata prædestinatorum venialia, reproborum verò omnia mortalia esse asserunt. Denique Lutheri, Melancthonis, Illyrici docentium ea tantum peccata esse venialia, quæ à Deo non imputantur, qualia sunt quæ cum fide seu fiducia misericordiæ consistunt, & omnino involuntaria sunt.

II. Secundum dogma est, Deum non solum non esse, sed nec esse posse causam peccati; sic enim colligitur ex S. scripturæ variis locis, in quibus dicitur, in Deo non esse peccatum, eum non velle, odisse iniquitatem &c. item ex testimoniis SS. Patrum; & ex ipsa natura Dei, quæ est summa sapientia & ratio, & lex æterna, atque adeò nihil his contrarium admittere potest. Cui tamen dogmati varii Hæretici

retici se opponunt; inter quos primus Simon Magus dicitur Deum esse causam peccati, quia naturam dedit, quae possit non peccare. Deinde Cerdonista, Marcionista, Manichæi, Priscillianista, Albigenes duo principia ac veros duos Deos, bonum & malum, & hunc causam esse peccati dixerunt. Tandem verò primus Florinus Montani discipulus aperte Deum verum peccati Authorem facere ausus est; postea etiam Zwinglius, Calvinus, & Beza secuti sunt. docuerunt, DEUM ab æterno decrevisse, ut peccata fierent & ad ea impellere, hortari, imperare, imò etiam peccata tanquam instrumenta operari peccata.

III. Tertium dogma est, Adamum verè fuisse peccatorem, qui per verum & naturalem serpentem loquutus tentatum, & in culpam inductum; uti tum ex S. Scriptura proprie, ut potest, & debet, accipiatur: tum ex SS. Patrum communi sensu colligitur. Cui dogmati contrarium docuerunt primis, qui, teste Bellarmino l. 3. c. 1. docuerunt, non homines nec peccare, nec tentari potuisse: Deinde Tertullianus, qui Sapientiam Dei dicebant fuisse serpentem, eamque in odium creatoris, cui ipsa contraria esset, morum hominum oculos aperuisse, ut bonum ac malum agnoscerent.

IV. Quartum dogma est, peccatum primorum tantum præcipuum Superbiam fuisse; uti tum ex S. Scriptura tum ex SS. Patribus probant Theologi. Contrarium huic dogmati est hæresis Lutheri docentis peccatum originale infidelitatem fuisse, quòd scilicet non crediderunt peccatores, si fructum vitæ degustassent.

V. Quintum dogma est, Primos Parentes verè peccato suo poenitentiam egisse, ac salvatos esse, uti ex S. Scriptura Ecclesiæ & SS. Patrum sensus probat. Cui dogmatis ferè contrarius est Tatianus hæreticus apud Bellarmino l. 3. c. 12. dicere ausus, ipsos post mortem damnatos esse addictos fuisse.

VI. Sextum dogma est, dari verè aliquod peccatum originale ab Adamo velut capite in posteros derivatum, uti enim clarè S. Paulus ad Rom. 5. indicavit dicens: *per unius delictum unius hominis peccatores constituti sunt mundum* & dolens id ipsum traditione SS. Patrum & Conciliorum con-

alioqui certè non appareret ulla ratio, cur Infantes statim post
natiuitatem baptizarentur. Contra hoc dogma pugnat in-
primis Pelagius asserens peccatum Adami soli ipsi, non po-
steris nocuisse, mortemque hominum naturaliter contingere,
non autem ex peccato Adami originem trahere; quod tamen
posterius, tandem ipsius Asseclæ argumentis convicti
concedere debuerunt.

VII. Septimum dogma est, peccatum originale, prout
actionem cum lege pugnantem significat, nihil aliud esse,
quàm primam inobedientiam ab ipso Adamo, non, ut erat
singularis persona, sed prout Personam totius generis huma-
ni referebat, commissam; sic enim facilius cum SS. PP. ex-
plicatur, quomodo juxta Scripturæ testimonium peccatum
illud in posteros fuerit derivatum. Huic dogmati contraria
in primis est hæresis Illyrici docentis, peccatum originale esse
veram substantiam, & substantialem imaginem Diaboli. De-
inde hæresis quorundam Lutheranorum originale à peccato
actuali non distinguendum, aut certè vulnera (qualia sunt
ignorantia, difficultas, concupiscentia, morbi &c.) pro pec-
cato originali agnoscentium, uti Lutherus & Asseclæ faciunt.

VIII. Octavum dogma est, Parvulos sine baptismo de-
cedentes ob idem peccatum originale verè morti æternæ ob-
noxios esse, uti probatur tum ex S. Scriptura absolute ad Rom.
5. dicente, per unius delictum in omnes homines condemna-
tionem fuisse propagatam: tum ex Conciliis & SS. Patribus
apud Bellarminum l. 6. c. 2. cit. tum quia Parvuli illi abso-
lute sunt in potestate Diaboli, atque adeò nec supernaturali,
nec naturali beatitudine digni. Huic dogmati contraria
in primis est hæresis Zwinglii docens, per Christum univer-
sam naturam humanam ita esse restitutam, ut etiam Filii in-
fidelium sine baptismo decedentes salventur. Deinde hæ-
resis Pelagianorum, qui saltem naturali beatitudine Parvu-
los tales fruturos, & sine ulla molestia, procul à carcere da-
mnatorum, vitam æternam victuros asserunt.

IX. Nonum dogma est, omnes humanæ vitæ calamitates
(quæ à Bellarmino c. 15. ad decem genera revocantur,
videlicet ad ignorantiam in mente; malitiam in voluntate;
concupiscentiam in parte inferiore; calamitatem, laborem,
& dolorem in corpore: mortem omnibus obcundam: iram

DEI: captivitatem sub Diabolo: crudelitatem hominum
 alios homines: inimicitiam & rebellionem bestiarum: omnia denique mala à cælo, terra, mari provenientia
 pœnam & effectum peccati originalis; uti tum ex communibus
 SS. Patrum & Theologorum, imò & Ethnicorum
 sensu probat Bellarminus l. c. c. 14. Contraria est
 Pelagianorum docentium concupiscentiam neutiquam
 lam, sed bonum quoddam naturale esse; Item sectariorum
 nostri temporis, qui etiam amissionem liberi arbitrii
 firatam ad peccandum, dubitationem aut desperationem
 salute inter effectus peccati originalis numerant.

§. XVIII.

De Gratia.

I. Pro meliori intelligentia eorum, quæ dicentur
 to hoc paragrafo, notandum est 1. Gratia (quæ
 Augustinum ex eo, quòd gratis detur, nomen accepit)
 esse notiones seu significationes; nam 1. in ampliori
 gnificatione sumitur pro quocunque beneficio, sive
 sive supernaturali; quo sensu eam S. Augustinus in
 cepit, dum dixit: *Quandam non improbanda rationem
 gratiâ DEI, quâ creati sumus, & de hoc tanto benefi-
 cius agere debemus. Vnde merito & ista gratia dici debet
 non precedentium aliquorum operum meritis, sed gratia
 bonitate donata est.* 2. Accipitur in strictiori signifi-
 pro solis beneficiis supernaturalibus, sive ex merito
 sive ex sola liberalitate DEI collatis, qualis est ea,
 primo Adamo, tum secundo, id est, Christo collata.
 Tandem strictissimè & propriè accipitur pro beneficiis
 naturalibus ex merito Christi collatis, de qua S. Paulus
 Rom. 3. locutus est, dum dixit: *Iustificati gratia per
 ipsius per redemptionem, quæ est in Christo IESU.*

II. Notandum 2. Gratiam posterioribus modis
 ptam præter alias divisiones, de quibus ex instituto
 in materia de gratia agunt, dividi præcipuè in habitum
 actualem. Illa est habitus quidem permanens & actus
 sus, per quem homo DEO gratus efficitur; ista est
 dam & auxilium DEI, quo homo ad Operationes